

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU ȘCOLI/SECȚII
CU PREDARE ÎN LIMBA MINORITĂȚILOR ȘI PENTRU ROMÂNII DIN DIASPORA**
**Secțiunea B Limba și literatura română pentru școli/secții cu predare în limbile altor
minorități și pentru românii din diaspora**
Etapă națională
11 aprilie 2025
Clasa a VIII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Răspunsurile date nu vor avea titlu sau motto.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Marcia se gândi că poate cel mai potrivit ar fi un sac din rafie, chiar doi, dacă venea și micul mătăleant* din clasa a șasea; el era, oricum, singurul de pe strada lui cea lungă din Mehala*, care învăța la Liceul din centrul orașului; nu mai avea părinți, iar pe tânăra profesoară de latină o adora. Din poveștile bunicului său, bunul Petru, deduse că astfel trebuie să fi arătat femeile romanilor: frumoase, aspre și sobre. Așa ajunsese să-i dea și numele de Marcia; cu o seară înainte, Petru îi povestise despre o anume Marcella din Roma; a doua zi, încă tulburat, silitorul elev i se adresă profesoarei cu „Doamnă Marcia...”

Fostul ei coleg din facultatea ardeleană o căutase dimineața devreme; era desfigurat de frică, dar încă suficient de puternic pentru a-i expune scurt și cuprinzător cele petrecute cu o zi înainte la celebrul liceu de lângă parcul din inima orașului: după orele prânzului, în curtea școlii intră un camion din care coborâră, aproape de-a valma, vreo zece – cincisprezece tineri gălăgioși. Din cabină își făcură apariția șoferul și un bărbat în pufoaică*. Acesta din urmă urcă la părintele-director care tocmai se pregătea de plecare. Îl anunță scurt și tăios, cu dușmănie evidentă, că s-a terminat. [...].

Profesorul încercă să-i explice faptul că în acest liceu cu tradiție învață, dintotdeauna, tineri de toate naționalitățile și confesiunile, că a dat țării cetățeni bine pregătiți care au beneficiat de comorile bibliotecii. Probabil acest din urmă cuvânt îl irită profund pe omul în pufoaică. [...].

Ajunseră printre rafturile bibliotecii. [...].

Aproape instantaneu tinerii năvăliră și începură să arunce în curte sute de tomuri*, dintre care cele mai multe erau în latină. [...].

În vreo două ore rafturile erau goale, iar curtea interioară a liceului, străjuită de nava bisericii, plină de ceea ce fuseseră până de curând comorile din care se instruiseră atâtea.

Îi relată tinerei profesoare tot ceea ce se întâmplase și îi sugera – știind-o voluntară – să meargă pe înserat la „cules” cărți sau, mă rog, resturi din ce va ierta zăpada care nu conținea să vină din cer.

În timp ce discuta cu Marcia, un elev îi urmărea atent. După plecarea precipitată a părintelui, micul mătăleant se apropie hotărât și zise: „Doamna profesoară, eu pot să vin cu dumneavoastră... îmi aduc sania și car și eu un sac plin”.

După lăsarea deplină a întinericului, pe când lumea aștepta să vină Moșul – atât cât putea să o facă atunci – neînfricată profesoară păși cu prudență în curtea marelui liceu confesional. Ninsese frumos toată ziua, dar dezastruos pentru ceea ce căuta ea. O movilă albă era indiciul clar că acolo trebuie scormonit. Nu era nimeni, sau, cel puțin, așa părea.

Când se apropie de grămada înzăpezită, dintr-o nișă apărură elevul ei din Mehala. Trăgea după el o sanie pe care era așternut un sac gol. Marcia îi spuse aproape în șoaptă „Hai, să ne grăbim... punem ce apucăm...”.

Zăpada își făcuse deja efectul, mai ales printre cărțile aflate deasupra, așa că încercau să ajungă mai jos; din câteva frumoase volume de oratorie latină curgeau foile și apa. Se găseau

însă și exemplare aproape întregi, dacă nu chiar uscate. Atât Marcia, cât și discipolul îndesau în saci, la întâmplare, tot ce mai putea fi citit. Curând însă nu mai avură loc. Între timp ea îi zise: „Să le duci acasă și să le pui bine... poate odată, când ai să le răsfoiești, nici n-o să-ți vină să mai crezi de unde le ai...”. El îi promise că așa va face.

Se pregăteau deja să plece; el mai cotrobăi pe sub grămadă și scoase un volum intact pe care i-l arătă profesoarei; în întineric se putea desluși totuși *Horatius- Carmina*.

* mähăleanț = locuitor al Mehalei (Mehala = Cartier din Timișoara);

* pufoaică = haină scurtă, groasă;

* tomuri = volume (părți ale unei opere de mare întindere).

Dan Negrescu, *Horatius sub nămeți*, în vol. *Mehala, o poveste*

B.

Biblioteca din Alexandria este cunoscută în întreaga lume pentru cea mai mare colecție de cărți din Antichitate. Nu se știe cu exactitate nici astăzi în ce circumstanțe a fost distrusă această bibliotecă.

Dispariția bibliotecii din Alexandria a fost catalogată de istoricii vremii ca unul dintre cele mai dramatice capitole din istoria omenirii, ce a aruncat Europa cu 1.000 de ani în urmă în ceea ce privește dezvoltarea științei, medicinei, filozofiei, istoriei și literaturii. Distrugerea bibliotecii a fost catalogată ca *ziua în care istoria și-a pierdut memoria*, scrie Joel Levy în cartea *Istorie pierdute*.

Alexandru cel Mare este fondatorul orașului Alexandria în anul 332 î.Ch., iar unul dintre generali săi, Ptolemeu Soter, a preluat comanda Egiptului, stabilindu-și capitala în citadelă. Acesta a construit în oraș mari temple și palate, iar fiul său, Ptolemeu al II-lea Philadelphos a pus bazele bibliotecii, pornind de la fondul de cărți al bibliotecii personale a lui Aristotel. Ptolemeu al III-lea Euergetes a continuat lucrarea tatălui său, fiind decis să strângă în bibliotecă toată cunoașterea lumii până la acea dată. Acesta a decretat să fie achiziționate cât mai multe suluri (n.r. pergamente pe care se scria în acea perioadă), să fie copiate, urmând ca originalele să fie păstrate, iar copiile returnate, consemnează Joel Levy în lucrarea sa.

În final, colecția de pergamente a bibliotecii din Alexandria cuprindea între 500.000 și 700.000 de exemplare, fiind cea mai mare colecție cunoscută de lumea antică. Prin comparație, biblioteca din Roma conținea doar 20.000 de pergamente. Pe lângă colecția impresionantă de papyrusuri, Ptolemeii din Egipt au susținut financiar și o facultate care funcționa în cadrul bibliotecii, unde predau între 30 și 50 de profesori. De-a lungul vremii, printre aceștia s-au numărat cele mai strălucite personaje ale Antichității, fiind vorba de Euclid (părintele geometriei), Eratostenes (care a calculat circumferința Pământului), Arhimede (cel care a descoperit pârgăia, șurubul și celebrul număr pi) și legendarul Galenus (cel care avea să devină cel mai influent creator de texte de medicină timp de 1.400 de ani).

Biblioteca din Alexandria a făcut ca timp de 600 de ani orașul să devină centrul cultural și de învățământ al lumii mediteraneene, dând naștere la numeroase legende.

după *Secretele bibliotecii din Alexandria*,

<https://adevarul.ro/stiri-locale/galati/secretele-bibliotecii-din-alexandria-euclid-si-1744630.html>

SUBIECTUL I

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. În secvențele: „se gândi că poate cel mai potrivit ar fi un sac din rafie, chiar doi”; „nu [...] avea părinți, iar pe tânăra profesoară de latină o adora” există:

- a) 4 diftongi.
- b) 5 diftongi.
- c) 6 diftongi.
- d) 7 diftongi.

2 puncte

2. S-au format prin compunere toate cuvintele din seria:

- a) „astfel”, „neînfrică”.
- b) „întunericului”, „odată”.
- c) „cinsprezece”, „înzăpezită”.
- d) „ceea ce”, „deasupra”.

2 puncte

3. Există relație de paronimie între cuvintele marcate în secvențele din seria:

- a) „Zăpada care nu contenea să vină din **cer**”; Îți **cer** din nou ajutorul.
- b) „Micul mătăleant se **apropie** hotărât”; Țăranul își **apropie** pământul.
- c) „Atât Marcia, cât și **discipolul** îndesau în saci”; Îl zăresc pe **elevul** premiant.
- d) „Pe **tânăra** profesoară de latină o adora”; Am ajutat-o pe **bătrâna** vecină.

2 puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

4. Menționează valoarea morfologică a fiecărui cuvânt subliniat în secvența: „Din poveștile bunicului său, bunul Petru, dedusese că astfel trebuie să fi arătat femeile romanilor: frumoase, aspre și sobre. Așa ajunsese să-i dea și numele de Marcia; [...] a doua zi, încă tulburat, silitorul elev i se adresă profesoarei cu „Doamnă Marcia...”

4 puncte

5. Transcrie din următorul fragment două locuțiuni, al căror fel îl vei preciza: „era desfigurat de frică, dar încă suficient de puternic pentru a-i expune scurt și cuprinzător cele petrecute cu o zi înainte la celebrul liceu [...] după orele prânzului, în curtea școlii intră un camion din care coborâra, aproape de-a valma, vreo zece – cincisprezece tineri gălăgioși. Din cabină își făcură apariția șoferul și un bărbat în pufoaică*. Acesta din urmă urcă la părintele-director care tocmai se pregătea de plecare. Îl anunță scurt și tăios, cu dușmănie evidentă, că *s-a terminat*.”

4 puncte

6. Rescrie fiecare propoziție subordonată din frazele următoare, precizându-le felul: „În timp ce discuta cu Marcia, un elev îi urmărea atent.”, „Trăgea după el o sanie pe care era așternut un sac gol.”

4 puncte

7. Notează funcția sintactică pentru cuvintele subliniate în secvența: „Ninsese frumos toată ziua, dar dezastruos pentru ceea ce căuta ea. O movilă albă era indiciul clar că acolo trebuie scormonit”.

6 puncte

8. Rescrie corect mesajul referitor la cărți: Cărțile care le citești dea lungul timpului te face să devi mai sensibil la frumusețile lumii înconjurătoare, a cărei comori, o dată descoperite, te vor fascina.

6 puncte

SUBIECTUL al II-lea

50 de puncte

A. ÎNȚELEGEREA TEXTULUI

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Precizează un aspect pentru care biblioteca din Alexandria a rămas celebră în lume, valorificând informațiile din textul B.

4 puncte

2. Transcrie, din textul A, o secvență care sugerează o atitudine nepotrivită a tinerilor în fața cărților.

6 puncte

3. Prezintă, în unu - trei enunțuri, o trăsătură morală a personajului Marcia, din textul A, care se desprinde din ultimele trei alineate, menționând mijlocul de caracterizare.

6 puncte

4. Crezi că distrugerea cărților poate reprezenta un eveniment catastrofal pentru evoluția omenirii? Motivează-ți răspunsul, pe baza textului B.

6 puncte

5. Selectează o secvență din textul A pe care ai putea să o folosești pentru a-i determina pe tinerii de vârsta ta să manifeste grijă pentru păstrarea cărților. Justifică-ți alegerea, în 60 – 80 de cuvinte.

8 puncte

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

B. SCRIERE CREATIVĂ

Imaginează-ți că discipolul și profesoara părăsesc curtea liceului, ducând fiecare cărțile recuperate. Scrie un text narativ de 150- 200 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare prin care trec cele două personaje în drum spre casă.

În redactarea răspunsului tău, vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- integrarea unei secvențe descriptive de tip portret de minimum 10 cuvinte;
- integrarea unui dialog de patru – șase replici;
- originalitatea în prezentarea conținutului de idei al compunerii.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

C. Liesel se îndreptă alene spre muntele de cenușă. Era un magnet, ca o ciudățenie. Irezistibil ochilor, ca strada stelelor galbene.

Ca în cazul impulsului de mai devreme de a vedea aprinderea mormanului, ea nu-și putea lua privirea. Complet singură, nu avea disciplina de a păstra o distanță sigură. O sorbea către el și ea începu să se apropie.

Deasupra, cerul își termina rutina de a se întuneca, dar departe, peste coama muntelui, se zărea o fâșie de lumină slabă. [...].

Mai aproape de primărie, niște umbre stăteau și vorbeau, cel mai probabil exaltate de succesul focului. De unde se afla Liesel, erau doar sunete. Fără cuvinte.

Preț de câteva minute, privi cum bărbații încărcau mormanul, la început luând de la margini, pentru a-l face să se prăbușească. Veneau și plecau cu un camion, și după trei drumuri mormanul fusese îndepărtat aproape complet și o părticică de material viu alunecă din cenușă.

Poate că au fost umede. Poate că focul nu a ars îndeajuns încât să ajungă până la ele. Indiferent de motiv, erau cuibărite în cenușă, zguduite. Supraviețuitoare.

– Trei cărți.

Liesel vorbi încet și se uită la spinările bărbaților. [...].

Se apropiară de camion.

Cele trei cărți grupate se ițeau dintre resturi.

Liesel înaintă.

Dogoarea era destul de puternică încât să o încălzească atunci când se află la marginea grămezii de cenușă. Băgând mâna înăuntru, pielea îi fu pișcată, dar, la a doua încercare, s-a asigurat că este destul de rapidă. Înghăță cea mai apropiată carte. Era albastră și arsă pe margini, dar altfel neatinsă.

La atingere, coperta părea ca și cum ar fi fost țesută cu sute de ațe strânse și fixate împreună. Singurul cuvânt pe care Liesel avu timp să-l citească fu *umeri*. Nu era îndeajuns timp pentru a citi și restul, plus că mai avea o problemă. Fumul.

Fumul se ridică din învelitoare în timp ce ea o șterpeli și se îndepărtă. Nu putea ține capul drept, dar plăcerea bolnăvicioasă a nervilor încordați se dovedi mai teribilă cu fiecare pas. Făcu paisprezece pași până să audă vocea.

Se ridică în spatele ei.

– Hei!

Atunci aproape că a fost pe cale să fugă înapoi și să arunce cartea în grămadă, dar nu a fost capabilă. Singura mișcare posibilă era să se întoarcă.

– Aici sunt niște lucruri care nu au ars! Era unul dintre cei de la curățenie. Nu era cu fața către fată, ci mai degrabă spre oamenii care stăteau lângă primărie.

– Atunci, aprinde-le din nou! Veni replica. Și ai grijă să ardă! [...].

Cartea părea îndeajuns de rece pentru a putea fi strecurată sub uniformă. La început a fost caldă și plăcută la piept. Dar când începu să meargă, cartea se încălzi. [...].

Din gulerul lui Liesel ieșea fum. O dâră de transpirație i se formase în jurul gâtului. Sub cămașă, cartea o mânca de vie.

Markus Zusak, *Hoțul de cărți*

Prezintă, într-un text de minimum 150 de cuvinte, modul în care este surprinsă *valoarea culturală a cărților pentru adolescenți* în textele-suport A și C, selectate din zone culturale diferite.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- evidențierea unui aspect comun al modului în care este prezentată *valoarea culturală a cărților pentru adolescenți*, în textul A și în textul C;
- evidențierea unui aspect diferit al modului în care este prezentată *valoarea culturală a cărților pentru adolescenți* în textul A și în textul C;
- exemplificarea adecvată a aspectului comun;
- exemplificarea adecvată a aspectului diferit;
- valorificarea experienței de viață/de lectură.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea –1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus.

Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.